

24.11.2025

Eduskunnan maa- ja
metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

U 55/2025 vp

**ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY:N LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄSTÄ U 55/2025 vp
EDUSKUNNALLE YHTEISEN MAATALOUSPOLITIIKAN UUDISTUKSEN OSALTA**

Elintarviketeollisuusliitto ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto EU:n yhteisen maatalouspolitiikan CAPin uudistuksesta.

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan yhteiset säännöt ja rahoitus luovat perustan välttämättömyyshyödykkeitä ja lisäarvoa tuottavan, huoltovarmuuskriittisen elintarvikesektorin toiminnalle sekä elintarvikkeiden sujuvalle sisämarkkinakaupalle. Ruoantuotanto on osa EU:n kokonaisturvallisuutta. Sekä maatalous että maataloustuotteista kansalaisille elintarvikkeita jalostava elintarviketeollisuus ovat yhteiskunnan keskeisten toimintojen kannalta kriittisiä tuotantosektoreita.

Riittävä rahoitus ja yhteensovitettu politiikka strategiselle toimialalle

Elintarviketeollisuusliitto ry katsoo, että EU:n maatalouspolitiikan uudistuksessa ja EU:n rahoituskehysratkaisussa tulee turvata ruokasektorin kannattavan toiminnan edellytykset pitkällä aikavälillä. Suunniteltavien säädösten, kannusteiden ja rahoitusratkaisuiden vaikutuksia on huolellisesti arvioitava koko tuotantoketjun näkökulmasta. EU:n poliittisen ohjelman ja strategisten tavoitteiden mukaisesti myös ruoka-alaa koskevassa EU-politiikassa on tavoiteltava kilpailukyyn kasvua, sääntelyn keventämistä ja innovaatioihin kannustavaa toimintaympäristöä.

ETL on huolissaan EU-budjetista CAPIin osoitettujen varojen vähentymisestä ja tukitoimien osarahoitusosuuden kasvamisesta, mikä saattaa johtaa hyvin erilaisiin tukitoimiraatkaisuihin EU-alueella. Suomen ruoantuotannon kannalta epäsuotuisat olosuhteet yhdessä Suomen julkisen talouden haasteiden kanssa lisäävät entisestään painetta suunnitella tukijärjestelmien hallinto ja CAPin kansallinen toimeenpano mahdollisimman kustannustehokkaaksi, jotta saavutetaan tukipolitiikalle asetettu tuloksellisuuden tavoite.

Elintarvikealan yritykset ovat tärkeitä maaseutualueiden työllistäjiä ja investoijia. ETL pitää tärkeänä, että maaseutuelinkeinojen edistämiseen liittyvissä investointituissa voidaan rahoittaa myös elintarvikeyritysten toiminnan kehittämistä.

Ruokasektori on mukana komission kilpailukykyrahastoesityksessä samassa rahoitusikunassa useiden suurien toimialojen (terveys-, bioteknologia, maatalous- ja biotalous) kanssa. EU:n kilpailukykyrahastossa tulee olla riittävästi rahoitusinstrumentteja koko

ruokasektorin kilpailukyvyyn kehittämiseen. Liitto katsoo, että komission kilpailukykyrahas-toehdotuksessa em. klusterille suunnattua rahoitusta tulisi kasvattaa ja varmistaa rahoitusinstrumentit myös elintarvikealan yritysten investointitarpeisiin.

Ehdotusten EU-käsittelyssä tulee tavoitella tukijärjestelmiin liittyvän hallinnoinnin ja raportoinnin keventämistä ja edelleen yksinkertaistamista, jotta hallinnointikustannukset eivät ensi sijassa ohjaisi tukijärjestelmävalintoja Suomen ruoka-alan pitkänajan kannattavuuden ja kilpailukyvyyn kehitystarpeiden sijaan.

ETL katsoo, että Suomessa tulee tarkastella MFF-, CAP- ja koko ruoantuotantoon vaikuttavaa politiikkakokonaisuutta laajasti, asettaen selvät tavoitteet sille, mitä haluamme maatalous- ja ruokapolitiikalta ja miten kansallinen ja EU-rahoitus tukisivat parhaiten tätä muutosta. Poliitiikan ja sääntelyn on tuettava sekä viljelijän että elintarvikeyritysten teollisuuden kilpailukykyä, kannattavuutta ja toimintaympäristön ennakoitavuutta. Kannustelähtöistä politiikkaa tarvitaan sekä maataloudelle että jalostavalle teollisuudelle. Poliitiikka tulee yhteensovittaa siten, että varmistetaan koko ruoantuotantoketjun kannattavan toiminnan mahdollisuudet, kunnioitetaan sopimusvapautta ja säilytetään markkinasuuntautuneisuus eurooppalaisessa ruoantuotannossa.

Aktiivista ruoantuotantoa tuettava kestävyystavoitteet huomioiden

ETL kannattaa vahvasti CAP-tukien kohdentamista aktiiviseen ruoantuotantoon. Niin ikään nuoria viljelijöitä kannustavat ja sitouttavat toimet ovat tärkeitä, jotta varmistetaan maataloustuotannon jatkuminen pitkällä aikavälillä myös Suomessa. Sukupolvenvaihdosstrategioissa tulee olla joustovaraa suunnitella eri alueille parhaiten sopivat toimenpiteet. Tulee myös varmistaa, ettei suunniteltu tukileikkuri rankaise tiloja, jotka ovat Suomessa tehneet suuria investointeja maataloustuotantonsa.

ETL tukee yleistä tavoitetta löytää tasapaino investointien, kannustimien ja vaatimusten välillä. CAP:in ilmasto-, ympäristö- ja eläinten hyvinvointitoimien sekä vastuullisen tilanhoidon kokonaisuus muodostavat keskeisen osan toimista, joiden perusteella arvioidaan koko ruoantuotantoketjun kestävyyttä. ETL pitää tärkeänä, että CAP-toimet ovat linjassa ruoantuotannolle yleisesti asetettujen korkeiden kestävyystavoitteiden ja EU:n yleisen ilmasto- ja ympäristöpolitiikan kanssa, ja että niillä tavoitellaan kilpailukykyistä, kannattavaa ja muuttuvaan toimintaympäristöön sopeutuvaa ruokajärjestelmää.

Viljelijöiden mahdollisina täydentävinä tulolähteinä on EU:n maatalouden ja ruoan visiossa mainittu esimerkiksi hiilisertifikaatit, päästöjen vähentämisen mallit ja luontoarvomarkkinat. Lisätulonlähteiden valmistelussa ja suunnittelussa tulee huomioida koko ruokatoimialan kannattavan toiminnan mahdollisuudet. On varmistettava, että toimet luetaan maatalouden ja ruokaketjun päästövähennyksiin, eikä kustannustehokkaimmat toimenpiteet päädy myyntiin ruokaketjun ulkopuolelle. Lisäksi esimerkiksi päästöjen vähentämisen toimenpiteiden perustaksi tarvitaan yhtenäiset laskentamallit ja tiedonkulun varmistaminen koko ketjussa.

ETL pitää hyvänä esitystä, jonka mukaan jatkossa olisi mahdollisuus maksaa hoitositoumuksista tukea myös vastuulliseen tilanhoidon kuuluvista suojelukäytännöistä sekä unionin lainsäädännön ylittävistä kansallisen lainsäädännön vaatimuksista.

Tuotantoon sidotut tuet tärkeitä jatkossakin

Liitto pitää hyvänä, että jäsenmailla on jatkossakin mahdollisuus maksaa tuotantoon sidottuja tukia tiettyjen tuotannonaloihin ja viljelymuotoihin liittyvien vaikeuksien ja sosio-ekonomisen merkitykseen tai ympäristöön liittyvistä syistä. ETL katsoo, että Suomessa tuotantosidonnaisilla tuilla tulee jatkossakin varmistaa esimerkiksi valkuais- ja öljykasvien viljelyä, tärkkelysperunan tuotantoa ja nautakarjatuotantoa.

Elintarvikeketjun toiminnan kehittäminen

Ruokaketjun toimivuuden ja arvonmuodostuksen edistämisessä tulee tarkastella kokonaisuutta, jonka muodostavat useat säädökset ja vasta suunnitteilla olevat toimintamallit. Näitä ovat CAP- ja CMO-ehdotusten lisäksi esimerkiksi edellä mainitut hiilisertifikaatit, päästöjen vähentämisen malli ja luontoarvomarkkinat sekä merkittävältä osin tulossa oleva UTP-direktiivin päivittäminen. ETL on huolissan tämän hetken EU-politiikassa siitä, että elintarvikkeiden jalostuksen kilpailukykyyn kohdistuvia toimia ei ole vielä kunnolla missään aloitteessa.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Mikko Käkelä', is placed over a light blue rectangular background.

Mikko Käkelä
toimitusjohtaja

Lisätiedot johtava asiantuntija Marika Säynevirta, marika.saynevirta@etl.fi